

NORGES HØYESTERETT

Den 27. april 2015 ble det av Høyesteretts ankeutvalg bestående av dommerne Skoghøy, Normann og Bergsjø i

HR-2015-00900-U, (sak nr. 2015/540), straffesak, anke over beslutning:

A

B

(advokat Per Danielsen)

mot

Den offentlige påtalemyndighet

avsagt slik

K J E N N E L S E :

- (1) Anken gjelder beslutning av lagmannsretten om å nekte anke fremmet etter straffeprosessloven § 321 andre ledd.
- (2) Rana tingrett avsa 3. juli 2014 dom i straffesak mot tidligere direktør i X SA, A, og hans ektefelle B. Dommen har slik domsslutning:

"Tiltalen mot A:

1. A, født 00.00.1966, frifinnes for de forhold som fremkommer av tiltalebeslutningens post I c) og post I e).

A dømmes for overtredelse av straffeloven § 275 første og annet ledd, jf. § 276, straffeloven § 275, straffeloven § 182 første ledd, første straffalternativ, bokføringsloven § 15 første ledd, første punktum, jf. § 7 første ledd og overtredelse av merverdiavgiftsloven § 21-4, fjerde ledd, alt sammenholdt med straffeloven § 62 og § 63 annet ledd, til en samlet straff av fengsel i 9 – ni – måneder.

Fullbyrdelsen av 2 – to – måneder av straffen utsettes i medhold av straffeloven §§ 52-54 med en prøvetid på 2 – to – år.

Varetekt kommer til fradrag med 3 – tre dager.

2. A dømmes til innen 14 – fjorten – dager etter forkyning av denne dom å betale erstatning til X SA med 223 595 – tohundreogtjuetretusenfemhundreogtittifem – kroner, med tillegg av lovens forsinkelsesrenter fra forfall og til betaling skjer.

Sakskostnader idømmes ikke.

Tiltalen mot B:

1. B, født 28.09.1968, dømmes for overtredelse av straffeloven § 275 første og annet ledd, jf. § 276 og straffeloven § 275, sammenholdt med straffeloven § 62, til en samlet straff av fengsel i 90 – nitti – dager.

Fullbyrdelsen av 20 – tjue – dager av straffen utsettes i medhold av straffeloven §§ 52-54 med en prøvetid på 2 – to – år.

Varetekt kommer til fradrag med 2 – to – dager.

2. Sakskostnader idømmes ikke."

- (3) A og B anket til Hålogaland lagmannsrett over bevisbedømmelsen og lovanvendelsen under skyldspørsmålet for de tiltalepostene som var omfattet av domfellelsen, samt over straffutmålingen. A begjærte også ny behandling av det sivile kravet. Det ble inngitt støtteskriv 19. september 2014 av daværende forsvarer, advokat Asbjørn Erlend Krantz.
- (4) Lagmannsretten avsa 17. oktober 2014 beslutning der anken ble nektet fremmet fordi lagmannsretten fant det klart at den ikke ville føre frem, jf. straffeprosessloven § 321 andre ledd.
- (5) A og B begjærte lagmannsrettens beslutning omgjort. Subsidiært anket de til Høyesterett.
- (6) Som ny forsvarer for de domfelte inngav advokat Per Danielsen 30. desember 2014 støtteskriv, som senere er blitt supplert. I støtteskrivet ble som ny anførsel gjort gjeldende at forsvareren som var oppnevnt for tingretten, ikke hadde utført sitt forsvareroppgjør, men hadde overlatt dette til en rettslig medhjelper som ikke var advokat, og at de tiltalte derfor reelt sett ikke hadde hatt noe forsvar under saken. Hålogaland lagmannsrett avsa 25. februar 2015 beslutning der begjæringen om omgjøring ikke ble tatt til følge. Når det gjaldt anførselen om manglende forsvarer for tingretten, bemerket lagmannsretten at det at de siktede etter å ha fått ny forsvarer, er misfornøyd med sin tidligere forsvarer, "er ikke en grunn som må medføre omgjøring". Etter dette ble saken oversendt til Høyesterett.
- (7) I skriv 24. mars 2015 og 30. mars 2015 har advokat Danielsen utdypet anførselene og presisert at anken til Høyesterett også gjelder lagmannsrettens beslutning 25. februar 2015. De ankende parter har i korte trekk anført at lagmannsretten ikke har gitt en tilstrekkelig begrunnelse for hvorfor anken klart ikke kan føre frem, blant annet fordi påberopt ny bevisførsel ikke er kommentert.
- (8) *Påtalemyndigheten* har gjort gjeldende at det ikke foreligger feil ved lagmannsrettens beslutning.
- (9) *Høyesteretts ankeutvalg* bemerker:
- (10) Ankeutvalgets kompetanse er etter straffeprosessloven § 321 sjettede ledd begrenset til å prøve lagmannsrettens saksbehandling. Dette omfatter blant annet hvorvidt spørsmålet om anken skal fremmes, er vurdert etter riktig vurderingstema. Utvalget kan også prøve om det skjønner lagmannsretten har utøvd, er forsvarlig, herunder om det ut fra retts- og bevissspørsmålene var forsvarlig å nekte anken fremmet etter en skriftlig og forenklet behandling, jf. Rt. 2015 side

235 avsnitt 11 med henvisning til tidligere praksis.

- (11) For B gjelder domfellelsen i tingretten to tiltaleposter (post I og post II i tiltalen mot henne), mens den for A til sammen gjelder ni tiltaleposter (hovedtiltalen mot ham post I a, b og d, post II a og b, post III, post IV, post V og tilleggstiltalen).
- (12) Hvilke krav som stilles til begrunnelse av nektelsesbeslutninger etter straffeprosessloven § 321 andre ledd, fremgår av Rt. 2015 side 235 avsnitt 12:

"En beslutning om å nekte anken fremmet etter straffeprosessloven § 321 annet ledd skal være begrunnet, jf. bestemmelsens femte ledd tredje punktum. Begrunnelsen skal vise at lagmannsretten har foretatt en reell overprøving av tingrettens dom på bakgrunn av det som er anført i anken, jf. Rt. 2008 side 1764 avsnitt 104-109. Det må fremgå at de feil som er påberopt ved tingrettens avgjørelse er oppfattet, og hvorfor det er klart at anken ikke vil føre frem, jf. Rt. 2012 side 1209 avsnitt 7. Kravet til begrunnelse vil variere ut fra karakteren av den enkelte sak, tingrettens domsgrunner og hva som anføres i anken, jf. blant annet Rt. 2012 side 652 avsnitt 8 med videre henvisninger. Det kreves ikke at samtlige detaljer i anken er kommentert, se Rt. 2011 side 691 avsnitt 15 og Rt. 2010 side 909 avsnitt 17. Ved bevisanker der utfallet beror på den bevismessige vurderingen av vitneførselen og tiltaltes forklaring, må lagmannsretten få frem hvilke grunnlag den bygger avgjørelsen på."

- (13) Lagmannsrettens beslutning om å nekte Bs anke fremmet tilfredsstillende utvilsomt disse kravene, og utvalget finner det klart at hennes anke ikke kan føre frem. Den må derfor forkastes i medhold av straffeprosessloven § 387 a.
- (14) Når det gjelder As anke, finner utvalget lagmannsrettens begrunnelse mangelfull når det gjelder nektelsen av å fremme anken over det forhold som er omhandlet i hovedtiltalen post I a. Domfellelsen etter denne tiltaleposten bygger på at A urettmessig har benyttet X SA's kredittkort til å betale for utgifter som var selskapet uvedkommende i forbindelse med to nærmere angitte reiser, hvorav en reise til København i perioden 26. til 29. mai 2011. Dette forholdet inngår også i domfellelsen etter tilleggstiltalen.
- (15) I forbindelse med reisen til København ble X SA belastet 5 006 kroner for utgifter til bespisning, drosje og diverse. Med grunnlag i forklaringer fra C i Y AS og D i Z AS fant tingretten at reisen til København ble gjort i Y AS' interesse, og derved var X SA uvedkommende.
- (16) I støtteskrivet 19. september 2014 er det anført at de vitnene som ble ført for tingretten, ikke kjente til As ønske om særskilte samtaler med Z AS på vegne av X SA eller møter med ledelsen i Æ. Det ble i støtteskrivet forutsatt at E i Z AS, som A hadde hatt samtaler med i København, ble innstevnet som vitne for lagmannsretten.
- (17) Etter å ha gjengitt anførselene og ha lagt til grunn at det ikke er påberopt nye bevis på dette punktet, uttaler lagmannsretten i beslutningen 17. oktober 2014:

"Lagmannsretten kan ikke se at det er anført noe i anken som røkter ved bevisvurderingen til tingretten på dette punkt. Det er ikke bestridt at reisen og oppholdet ble arrangert og betalt av eksterne selskaper. A var klar over at han var invitert med av Y fordi man ønsket å rekruttere ham som styreleder i dette selskapet. Turen var således av privat karakter for A, og det var ikke rom for å fakturere X for noen av utgiftene forbundet med turen."

- (18) Lagmannsretten har her oversett at det i anken var tilbudt et nytt vitne om dette forholdet, og lagmannsretten har heller ikke kommentert anførselen om at domfelte under denne reisen hadde hatt samtaler med ledelsen i Æ og hadde hatt samtaler med Z AS på vegne av X SA.

Disse manglene må medføre at lagmannsrettens nektelsesbeslutning må oppheves for så vidt gjelder anken over domfellelsen etter hovedtaltalens post I a og tilleggstiltalen.

- (19) For anken over domfellelsen etter de øvrige tiltalepostene kan ankeutvalget ikke se at lagmannsrettens nektelsesbeslutning er beheftet med feil, og anken over nektelsesbeslutningen for andre tiltaleposter enn hovedtaltalen post I a og tilleggstiltalen må derfor forkastes, idet utvalget finner det klart at anken ikke kan føre frem, jf. straffeprosessloven § 387 a.
- (20) Kjennelsen er enstemmig.

S L U T N I N G :

1. Anken fra B forkastes.
2. Lagmannsrettens beslutning om å nekte A anke fremmet oppheves for så vidt gjelder domfellelsen etter hovedtaltalen post I a og tilleggstiltalen. For øvrig forkastes anken.

Kristin Normann
(sign.)

Jens Edvin A. Skoghøy
(sign.)

Per Erik Bergsjø
(sign.)

Riktig utskrift: